

Kárpátaljai barangolás

Az Erdőbasználati Szakosztály által régóta tervezett kárpátaljai tanulmányút 17 fő részvételével 2005. 06. 05-18. között valósággá vált.

Az időeltolódás káros hatásainak kiűszöbölése miatt a program beregi akklimatizálódással kezdődött. A Fehérgyarmati Erdészet szervezésében a Szamoshat csodálatos tájaiban, erdeiben és népi építészetében gyönyörködhattunk. Végigjártuk az ún. szilvautat is. Elsőként a penyigei Lekváriumot tekintettük meg, majd egy Túr melletti vágásérett, védett, öreg kocsányos tölgyes erdőfenntartási problémáival ismerkedtünk.

Következő megállónk az Öreg-Túr és az Új-Túr szétválasztásánál kialakított műtárgynál (zsilip és fenékküszöb) volt.

A látnivalók közül természetesen nem maradhatott ki a sonkádi Európa-diplomás templom, a szatmárcsekei csónakvégű kopjafás temető, a csarodai népi épületegyüttes és a tákosi templom sem.

A túristvándi vízimalomban a molnárok valódi „molnárcsappal” kedveskedtek a résztvevőknek.

A felejthetetlen napot meleg szeretettel köszönjük Szalacsi Árpád erdészeti igazgatónak és helyettesének, Tóth Jánosnak.

Kárpátalja földjére érve először a Beregszászi Erdőgazdaságnál álltunk meg, ahol Iván Ivánovics Grib igazgató ismertette Kárpátalja és ezen belül a Beregszászi Erdőgazdaság gazdálkodását. Elmondta, hogy a 60,3 millió (603 ekm²) ha területű Ukrajnán belül Kárpátalja a legkisebb régió (megye), mintegy 1,4 millió ha-ral.

Az erdők területe 640 000 ha, a csökkenő legeltetés hatására folyama-

tosan nő. Fafaj-összetétel a következő: LF 40%; egyéb F 10%; B 30%; T 10%; egyéb keménylomb 10% körüli.

A fakitermelés 2 millió m³. Zömmel saját dolgozókkal és saját eszközökkel dolgoznak, de előfordul a vállalkozás is.

A bükkösöket, tölgyeseket többnyire természetes felújítógáccsal kezelik, a fenyvesekben kis kiterjedésű tarvágások után csemeteültetést végeznek.

A tájékoztatást követően többszöri megállással és a tájban való gyönyörködéssel Huszt környéki szállásunkra utaztunk.

Útközben több sós-szénsavas kutatforrást is láttunk, néhányat megkóstoltunk, ízük kissé a mi Salvus vizünkre emlékeztetett.

A Huszti Erdőgazdaság részéről C. P. Mamocsics igazgató fogadott, majd Bustyaházán – a régi magyar erdészeti központ – át Viskre utaztunk, ahol egy bükkös fakitermelést tanulmányozhattunk.

Kis kiterjedésű, széldöntéssel is érintett tarvágás volt, a tőtől való elválasztást, gallyazást és darabolást motorfűrésszel, a közelítést ukrán gyártmányú

csuklós traktorral végezték. A munkát munkácsi vállalkozó végezte.

A Huszti Igazgatóságot elhagyva Szinevér felé vettük utunkat a Talabor mentén. Égermező (Vilsányi) előtt rövid időre megálltunk egy kristálytisza forrásnál, melyből II. Rákóczi Ferenc is ivott 1711. február hónap 18-án. Emlékét 1896-ban állított tábla őrzi.

Égermező után található Kárpátalja egyetlen vízierőmű-tározója. Érdekessége, hogy csúcserőmű. A vizet – a csúcsidőn kívül termelt energiával – csöveken felvezetik egy hegyi tározóba, melyből csúcsidőben történik az áramtermelés, a Nagyágon lévő turbinákban.

A víztározó után Rókarétnél (Meresor) léptünk a Szinevéri Nemzeti Park területére.

Felsőkalocsán egy XVIII. századi görög-katolikus fatemplomban gyönyörködhattunk.

Szinevérnél (Alsó-Szinevér) jobbra fordultunk Szinevér Poljana (Felső-Szinevér) felé és rövidesen elértük a NP központját.

A tájékoztatást I. Sz. Gyerbak igazgató adta:

A parkot 1989-ben alapították, területe 40 400 hektár, tengerszint feletti magassága 500-1700 m. Igen változatos az élővilága és tájképi szépsége.

Fő látványossága a Szinevéri-tó, melyet egy 10 000 évvel ezelőtti földcsuszamlás hozott létre. Vizét 3 forrás táplálja, a többől ered az Ozerenka (Fekete – patak), mely a Talabor fontos baloldali mellékága.

A Szinevéri-tó vizét a múltban a tutajozáshoz is felhasználták. A faúszató műsajnos romos állapotban van, de a faúsztatás múltjáról összeállított gyűjteményben elmélyülhettünk. A tutajok elleni partvédő mű is meglepően jó állapotú.

Szállásunk Alsó- és Felső-Szinevér között az Igazgatóság közelében volt.

Szent Jánoshoz fűződő vallási ünnepe, (mely szinte állami és nem is igen dolgoznak), ezért a mai programunk szervezőit külön köszönet illeti.

Szinevérből a Szinevér-hágón keresztül Ökörmező (Mizshirja) felé indulunk csodálatos tájon át az Ökörmezői Erdőgazdaság területére.

A Majdánkai (Majdan) Erdészetnél egy erdei iskolát tekintettünk meg, ahol a gyermekek csodálatos bábjátékkal kedveskedtek. Ezt követően rövid sétát tettünk az Erdészet csemetekertjében.

Továbbhaladva a Toronyai-hágó felé Felsőbisztra határában rövid sétát tettünk a Nagygáz egyik mellékágának víz-eséséhez. Ezt követően elindultunk a Vereckei-szoros felé. A Borzsa-havasok északi nyúlványain lévő Fülöpfalvi-hágónál ökörmezői kísérőink „átadtak” a Volóci (Volovec) Erdőgazdaság szakembereinek. A gazdaság munkájáról az ebéd alatt kaptunk tájékoztatást.

Ebéd után látogatást tettünk az ezeréves-émlékműnél, ahol főhajtással és a himnusz eléneklésével tisztelegtünk

őseink emlékének. Késő délután indultunk az Uklín-hágón át a Munkácsi Erdőgazdaság Szolyvai (Szvaljava) Erdészetének területére, ahol az éjszakát töltöttük.

Reggeli után a Munkácsi Fűrészüzemben tettünk rövid üzemlátogatást. Ezt munkácsi séta, városnézés és a vár meglátogatása követte. A résztvevőket egyaránt meghatotta az a helyszín, ahol Árpád vezér Verecke után először tábort ütött, és ott negyven napig pihent.

Munkácsot Nagyszőlős felé elhagyva a Nyírhalmi (Berezinka) Arborétumban tettünk sétát. Az arborétum területe 36 ha, a fás növények számára optimális klímával, 800 mm-es csapadékkal, alapítási éve 1957. 320-féle (faj és alfaj) exotikus fa- és cserjegyűjtemény található itt, ebből 90 fenyőféle (nyitvatermő).

A séta után utolsó helyszínünkre, a Beregszászi (Berehove) Erdőgazdaság dámos-vaddisznós vadaskertjébe bucsoltunk.

Érdekesség, hogy a dámok Guthról származnak.

Itt még egy utolsó tájékoztatást és bőséges ebédet kaptunk, majd elbúcsúztunk vendéglátóinktól, akiknek szívességét ezúton is szeretnénk megörökíteni.

A már eddig is említett kárpátaljai kollégákon kívül *B.I. Murga* vezérigazgató úrnak, a Kárpátaljai Erdőigazgatóság vezérigazgatójának, *V. F. Popagyinyec* úrnak, az Ökörmezői Erdőgazdaság igazgatójának, *I. V. Cserbej* úrnak, a Volóci Erdőgazdaság igazgatójának, *M. V. Hutka* úrnak, a Szolyvai Erdészet vezetőjének és valamennyi, utunkat egyengető kedves munkatársuknak.

Külön kiemelt köszönet illeti meg *AndruszjákJak Jaroszlav* urat, aki utunkat szervezte és végig figyelmes kísérőnk és tolmácsunk volt.

Tapasztalatok:

Kárpátalján bővül az erdő területe, szakszerű erdőgazdálkodás folyik. Az eszközellátás azonban nem mindig megfelelő. A privatizáció igazából most kezd elindulni, a kölcsönös előnyök alapján érdemes megfontolni egyes vállalatok alakítását, tőkekitelít.

Garamszegi István
Fotó: **Ormos Balázs**

Buda Ernő emlékére

2005. május 24-én a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtárban az olajos szeniorok hagyományápoló köre és az OEE Helyi Csoport közös rendezvényén került sor a „Gyökerek és lombok” portrészoroszat 4. kötetének bemutatására.

Buda Ernő életének az eddigi legteljesebb leírását találja az olvasó a könyvben. A riport izgalmasan érdekes olvasmány, amelyből egy nagy tudású, mélyen humánus, minden iránt érdeklődő, a jövőben bízó ember arcéle bontakozik ki. A könyv a nem olajos szakemberek részére is izgalmasan érdekes és közérthető ragyogó geológiai, fúrási,

Szilágyi József riportalany

termelési összefoglalót is tartalmaz, így erdésztestvéreink is beleláthatnak az olajosok „szakmai világába”. De figyelemre méltóak a közölt precíz és alapos bányásztörténetek is. Ilyen közérthetően – de mégis szakmailag teljes mértékben korrekt módon – csak a legnagyobb tudású emberek képesek közölni gondolataikat.

Az igényes kiállítású könyv megvásárolható Nagykanizsán a Zalaerdő Múzeum-téri irodájában (*Tibanyi Gyula* titkárnál), Sopronban az Országos Erdészeti Múzeumban és Budapesten az Országos Erdészeti Egyesület irodájában (Fő u. 68.). Ára: 2000.- Ft/db.

Udvardy Géza

olajmérnök

Fotó: **Detrich Miklós**

Balról: *Udvardy Géza, Czupi Gyula könyvtárigazgató és Pápai Gábor*

Együtt a bányászok, erdészek